

Extra oefenen taal

Vul het goede voegwoord in.

Bedenk zelf hoeveel je hebt gewonnen.

Kies uit: omdat zodat opdat doordat

Onderstreep de hoofdzin.

Beste ... ,

Je hebt de eerste prijs gewonnen in de uitvinderswedstrijd,
omdat jouw uitvinding de allerbeste is.
..... je zo veel fantasie hebt,
viel je op tussen de andere deelnemers.
De geldprijs krijg je in de vorm van een spaarrekening,
..... je jouw uitvinding echt kunt laten maken.
Je moet creatief blijven, je nog meer
mooie uitvindingen kunt bedenken!

De jury van de uitvindersprijs

€ 50,-

Kijk goed naar de afbeelding.

Vul het juiste aanwijzend voornaamwoord in.

Kies uit: deze die dit dat

- 1 Deze jongen verkoopt strips,
die jongen verkoopt spelletjes.
- 2 poppenhuis met het rode dak vind ik mooier dan
..... poppenhuis met groene ramen.
- 3 meisje staat nog na te denken of ze iets wil kopen,
..... meisje heeft al een spelletje gekocht.
- 4 kinderen hier hebben net een ijsje gekregen.
- 5 jongen heeft een ijsje dat heel erg lekt.

Kruis aan: figuratief of abstract.

figuratief
 abstract

figuratief
 abstract

figuratief
 abstract

figuratief
 abstract

Welk kunstwerk vind je het mooist? Zet daar een krul bij.
Maak de zin af.

Ik vind dit het mooist, omdat _____
_____.

Aan wie ... jij? Vul het meewerkend voorwerp in.

1 Aan wie geef jij binnenkort een cadeau?

Ik geef Maaïke een cadeau.

2 Aan wie vertel jij je geheimen?

Ik vertel _____ mijn geheimen.

3 Aan wie moet jij weleens iets uitleggen?

Ik leg aan _____ iets uit.

4 En aan wie vraag jij zelf weleens uitleg?

Ik vraag _____ om uitleg.

5 Aan wie stuur jij de meeste sms'jes?

Ik stuur _____ de meeste sms'jes.

6 Aan wie deel jij weleens iets uit?

Ik deel aan _____ iets uit.

7 Aan wie laat jij het eerst je nieuwe kleren zien?

Ik laat _____ het eerst mijn nieuwe kleren zien.

Woordspel

1a

In dit veld zie je een mengelmoes aan letters. Lees elke vraag en zoek het juiste antwoord. Achter het antwoord staat welke vakjes je moet inkleuren. Als je dit goed doet, komt stukje bij beetje de oplossing tevoorschijn.

1 In Nederland en Vlaanderen is Nederlands ...
 de straattaal Kleur alle vakjes met **d**.
 de standaardtaal **Kleur alle vakjes met h.**
 de vaktaal Kleur alle vakjes met **c**.

2 Dat was 'kapot fayas' betekent dat is 'heel vervelend' in ...
 de straattaal kleur **a**
 de standaardtaal kleur **b**
 de geheimtaal kleur **i**

3 Mandarijn Chinees wordt door miljarden mensen gesproken. Het is dus ...
 een wereldtaal kleur **c**
 een vaktaal kleur **d**
 een moedertaal kleur **a**

4 Pureren, garneren en au bain Marie verwarmen zijn woorden uit ... van een kok.
 de standaardtaal kleur **j**
 de vaktaal kleur **o**
 de geheimtaal kleur **d**

5 Dat mensen *effe* schrijven in plaats van *even* is te wijten aan ...
 de straattaal kleur **i**
 de standaardtaal kleur **j**
 de spreektaal kleur **e**

A 15x15 grid of letters in circles. The letters are: Row 1: c i e e e e c c c c a b h j f c a h; Row 2: c h a g g b c i i i i e d j g g b i; Row 3: g h b g a e e e c b a c e o a i c a; Row 4: h a a g d j f d d i a c f f i i i h; Row 5: i i i b d j f j f d i e j d a a a h; Row 6: e c a d j g c e d f e a d j g g g h; Row 7: b b a f j g c a e h h a d j b b b b; Row 8: e h h d f i i a e a h g j f g g g g; Row 9: c c c c d j j j f e g h j d e e e g; Row 10: h a b b j d f d f g b h f f i c b a; Row 11: e a e e e c a h j f c b d d c c b a; Row 12: a g i i i c a h d j g e j d h b a i; Row 13: g e e f j b b b f j g h f j h a b i; Row 14: a a i f j d j f j g h g f j h i i i; Row 15: c h e c f d j d d g a a f d g a e a; Row 16: c h c c c g e e g b b b b g c c c a

Horizontaal

- 1 Meer dan tien en minder dan twaalf.
- 2 Niet heel precies.
- 3 Iemand die ontzettend slim is.
- 4 Als je vernieuwend bent, ben je ...
- 5 Heel precies.
- 6 Niet jong.
- 7 Als je goed bent in het vinden van oplossingen, ben je ...
- 8 Dit zoogdier leeft in de grond en eet insecten.
- 9 Iemand met open ... ontvangen betekent: iemand hartelijk ontvangen.
- 10 Iets wat je aandacht vasthoudt, is ...
- 11 Het neerzetten en de aansluiting van apparaten, zodat ze gebruikt kunnen worden.

Verticaal

- 12 Na jaren vriendschap hebben Romy en Jim elkaar nooit meer gezien. Ze verloren elkaar uit het ...
- 13 De grootste noem je ook wel het ...
- 14 Als je niet kunt wachten tot iets begint, sta je te trappelen van ...
- 15 Iets wat van nu is, noem je ...
- 16 Als je moe bent en hijgt, ben je buiten ...
- 17 Niet voor, maar ...
- 18 Als iets geschikt is voor het doel is het ...
- 19 Als je een kans voorbij laat gaan, mis je de ...
- 20 Iets nieuws bedenken of maken.
- 21 Het ... weer uitvinden betekent: iets weer bedenken wat al bedacht is.
- 22 Niet het begin, maar het ...

Welk nieuw woord kun je maken met de letters uit de gele rondjes?

1 b ~

Waar zou jij als de kippen bij willen zijn? Kruis aan.

Bedenk zelf nog iets waar jij als de kippen bij zou willen zijn.

Onderstreep in de zinnen het gezegde. Zet een dubbele streep onder de persoonsvorm.

Ik zal morgen een boek voor mijn spreekbeurt gaan zoeken.

Ik wil mijn spreekbeurt houden over de Olympische Spelen.

Vorig jaar heb ik een spreekbeurt gehouden over uilen.

Lees de zinnen. Zet in de zinnen een stippellijn onder het onderwerp. Onderstreep het gezegde. Zet een dubbele streep onder de persoonsvorm.

In de Friese plaats Stavoren staat een bekend standbeeld.

Bij dit standbeeld hoort het verhaal van 'het vrouwtje van Stavoren'

Lang geleden leefde daar een rijke koopmansvrouw.

Op een dag liet ze haar kapiteins zoeken naar het kostbaarste op aarde.

Eén kapitein kwam terug met een schip vol graan.

Graan was in die tijd heel erg duur.

Woedend riep de vrouw:

'Kon je niets mooiers vinden?'

En ze wilde het graan in de zee gooien.

Een oude man waarschuwde haar:

'Doe dat niet!

Je zult bestraft worden.

En je zult moeten bedelen.'

De vrouw gooide toen haar ring in het water.

'Ik zal nooit gaan bedelen.

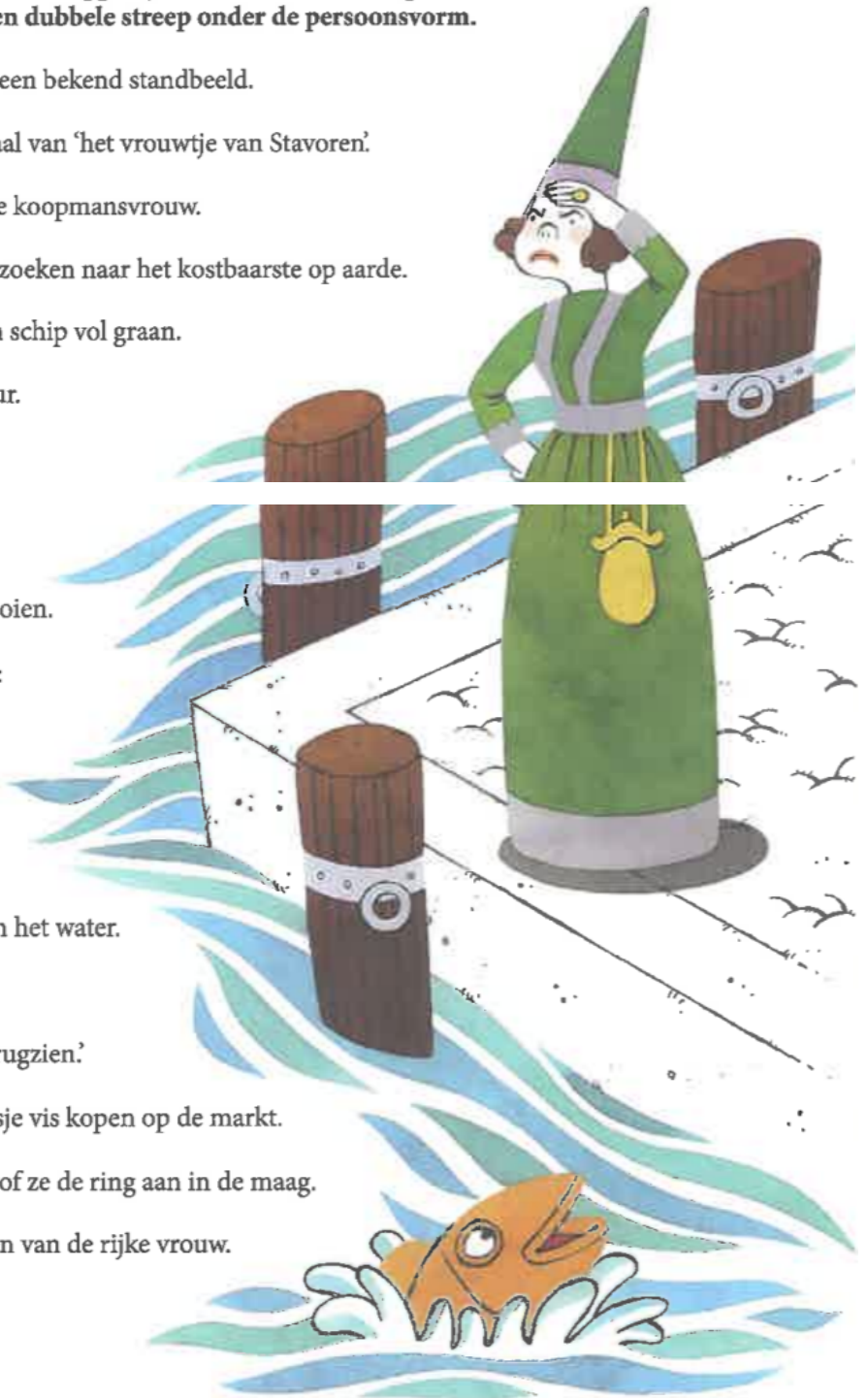
Net zoals ik deze ring nooit zal terugzien.'

Dezelfde dag ging haar dienstmeisje vis kopen op de markt.

Bij het schoonmaken van de vis trof ze de ring aan in de maag.

Vanaf die tijd vergingen de schepen van de rijke vrouw.

Straatarm moest ze gaan bedelen.

Zet de zinnen hieronder in de voltooid tijd. Zet een stippellijn onder het onderwerp. Onderstreep het gezegde. Zet een dubbele streep onder de persoonsvorm. Omcirkel de voltooid deelwoorden.

Bas rent naar buiten.

Opnieuw roept Fedde hem.

Met bibberende knieën loopt Bas naar het bos.

Hij rent door de struiken.

Hij zoekt achter alle bomen.

Zet de bijwoorden in de goede rij. Kies uit: *vaak – daar – ergens – straks – 's avonds – rechts – links – buiten – later – ooit – binnen – gisteren.*

bijwoorden van tijd	bijwoorden van plaats
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

Vul een bijwoord in dat iets over de tijd of over de plaats zegt.

Ik ga _____ naar de bibliotheek.

_____ zoek ik een spannend boek uit.

Ik kom _____ in de bibliotheek.

_____ lees ik mijn boek uit.

Ik heb het boek _____ neergelegd.

_____ breng ik het boek terug naar de bieb.

Met de woorden *carrière maken*, *het contract*, *de vacature* en *de sollicitatiebrief* kun je een woordtrap maken. Bedenk in welke volgorde ze op de trap passen en maak dan de trap.

Lees de tekst en bedenk er een kopje bij.

Op een volle rol papier zit 60 kilometer en die weegt meer dan 35.000 kilo! De grote rol wordt door een machine in smallere rollen gesneden. Sommige rollen gaan zo naar de klant, andere gaan door naar de papiersnijder. Maar eerst gaan alle rollen naar een magazijn. Daar worden ze opgeslagen en op een later tijdstip verwerkt. De rollen papier gaan via robots en op een rails naar de papiersnijder, die er vellen van maakt. Die machine snijdt wel 55.000 vellen per minuut!

Lees de zinnen. Zet een stippellijn onder het onderwerp. Onderstreep het gezegde.

Vroeger aten de mensen alleen Nederlandse gerechten.

De meeste mensen aten aardappels met groente en een stukje vlees.

Tegenwoordig eten veel mensen rijst, pasta en couscous.

En veel kinderen lusten graag pizza.

Eet jij graag Italiaans?

Ik lust spaghetti, macaroni en lasagne.

Laatst hebben opa en oma getrakteerd.

We zijn toen naar een Japans restaurant gegaan.

Daar heb ik sushi gegeten.

Tegenwoordig eten de mensen veel verschillende gerechten.

Lees wat Inge zegt. Kruis aan wat jij ervan vindt.

- Ik ben het met Inge eens.
- Ik ben het niet met Inge eens.

Bedenk twee argumenten *vóór* de uitspraak van Inge en schrijf ze op.

1. _____

2. _____

Zet een dubbele streep onder de persoonsvormen. Let op: in sommige zinnen staan twee persoonsvormen. Zet een kruisje voor deze samengestelde zinnen.

- Aan het IJ in Amsterdam ligt museum Nemo.
- Je kunt het gebouw niet missen, want het lijkt op een groot groen schip.
- Nemo is een museum over wetenschap en techniek.
- In het museum bekijk je niet alleen dingen, maar doe je ook veel experimenten.
- Nemo is leuk voor kinderen, omdat je allerlei dingen mag onderzoeken.
- In dat bijzondere gebouw ontdek je zelf hoe dingen werken.
- Je kunt jezelf opsluiten in een zeepbel of je maakt kennis met Europa's grootste robot.
- En wat ook heel leuk is: op het dak van het museum kun je uitkijken over de stad!

Zoek het lijdend voorwerp. Zet daar een golflijn onder.
Let op: Niet in iedere zin staat een lijdend voorwerp.

In ons land plunderden de Vikingen Dorestad.

Ze doodden veel inwoners.

Hun bezittingen namen ze mee op hun boot.

Jaren later kwamen de Noormannen nog eens terug.

Ze vielen de stad opnieuw aan.

Maar dit keer ging het anders.

Ze trokken niet meer uit Dorestad weg.

Ze bouwden of roofden een huis.

Ze bleven in Dorestad wonen.

Trek een lijn. Schrijf daarna het woord op.

vrucht ●	● vogel
echt ●	● gaal
even ●	● licht
gooche ●	● baar
nachte ●	● laar
pech ●	● genoot
slacht ●	● wicht
wel ●	● offer

vruchtbaar

ch of g, cht of gt? Schrijf het woord op.

- 1 We schakelen over voor een re███streekse uitzending.
- 2 Een grote meni███e heeft zich verzameld in de Na███egaalstraat.
- 3 De mensen staan voor het huis van een Utre███se professor.

rechtstreekse

ch of g? Schrijf het woord op.

- 1 kleine mededeling (be..., rijmt op nichtje)
- 2 zo groot als een reus (r..., rijmt op prachtig)
- 3 niet te zien (on..., rijmt op snaar)
- 4 tand van een olifant (s..., rijmt op krant)
- 5 iemand die tovertrucs doet voor publiek (g..., rijmt op klaar)
- 6 denken dat iets gaat gebeuren (ver..., rijmt op nachten)
- 7 vogel die heel mooi zingt in het donker (n..., rijmt op kaal)
- 8 oneerlijk (onre..., rijmt op waardig)

berichtje

Schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd op.

Let op: eerst enkelvoud, daarna meervoud.

- 1 **staan** Hij *stond* / Wij *stonden* in de krant.
- 2 **hebben** Hij _____ / Wij _____ een briljant idee.
- 3 **doen** Hij _____ / Wij _____ een belangrijke uitvinding.
- 4 **komen** Hij _____ / Wij _____ misschien zelfs op tv.
- 5 **zijn** Hij _____ / Wij _____ trots op de installatie.
- 6 **zullen** Hij _____ / Wij _____ de doorsnee laten zien.
- 7 **houden** Hij _____ / Wij _____ de werktekening omhoog.
- 8 **zien** Hij _____ / Wij _____ het bovenaanzicht.
- 9 **moeten** Hij _____ / Wij _____ nog wel octrooi aanvragen.
- 10 **zeggen** Hij _____ / Wij _____ er dus verder niets over.

Kies een onderwerp en een werkwoord. Maak daarmee een zin in de verleden tijd.

onderwerp	werkwoord
de oude vrouw	bevriezen
de politie	bezoeken
de uitvinder	verdenken
de winkelier	verkopen
het water	verstaan

1 *De oude vrouw verstond mij niet*

- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Vul de puzzel in.

Kies uit: actie directie functie gratie positie traditie traktatie

- 1 De bazen bij elkaar.
- 2 Een handeling.
- 3 Ander woord voor beroep.
- 4 Wat je trakteert.
- 5 Terugkerende gewoonte.
- 6 Uit de ... raken.
- 7 Plaats.

d	i	r	e	c	t	i	e
a							
f							
t							
t							
g							
p							

Zet de letters in de gele vakjes achter elkaar. Wat lees je?
(Het is een heel handige uitvinding.)

tie, ctie of sie? Schrijf het woord op.

Geachte dames en heren van de 1 dire^{ct}. Welkom bij de 2 demonstra^{tie} van onze nieuwe 3 inje^{ctie} tegen moeilijke woorden. Het prototype is reeds in 4 produ^{ctie}. Dankzij een unieke 5 combina^{ctie} werkt deze 6 ver^g per 7 defini^{tie} bij elke 8 infe^{ctie} met moeilijke woorden. Onze 9 conclu^{sie}: dit product past exact bij de 10 vi^{ctie} van onze 11 organisa^{ctie}. Ik hoor graag uw 12 rea^{ctie}. Of mag ik zeggen: uw 13 felicita^{ctie}?

- 1 *directie* _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____
- 11 _____
- 12 _____
- 13 _____

Vul het schema in.

	worden	
onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	<i>word</i>	_____
hij	_____	_____
wij	_____	_____

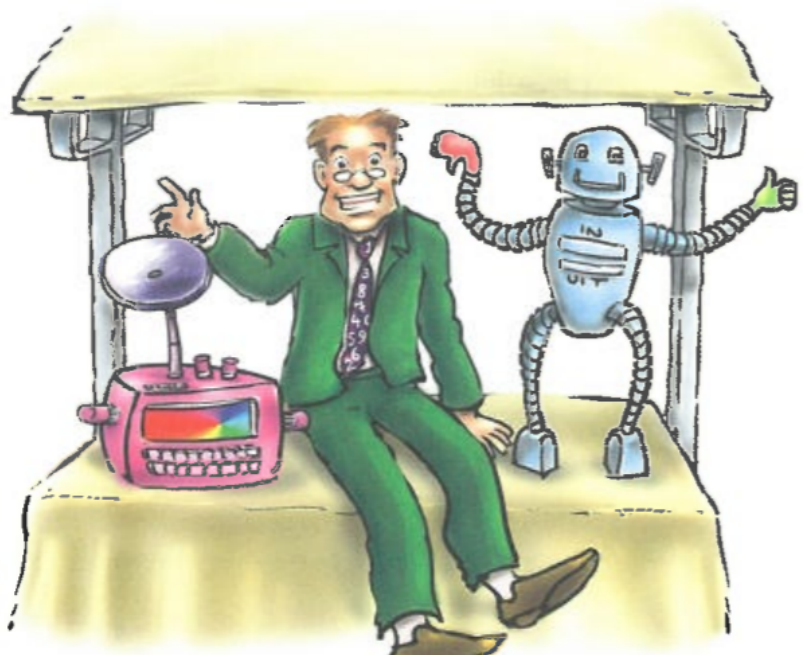
	wachten	
onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	_____	_____
hij	_____	_____
wij	_____	_____

iale, uele of ieel? Schrijf het woord op.

Aangeboden!

- 1 Speciale radio voor 2 actieve berichten bij 3 eventuele rampen.
 4 Officieel advies op 5 financieel terrein voor een 6 industrieel bedrijf.
 Ideale robot voor 7 sociale contacten met een 8 principieel mens.

- 1 *Speciale* _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____

Maak van het woord tussen haakjes een bijvoeglijk naamwoord.

- 1 Een (commercie) plan. *commercieel*
- 2 Een (industrie) ontwerp. _____
- 3 Een (collega) hulpje. _____
- 4 De (provincie) weg. _____
- 5 Een (genie) actie. _____
- 6 Een (individu) sport. _____
- 7 Een (procent) vooruitgang. _____

Zet de letters in de goede volgorde. De eerste letter staat goed.

- 1 fiiiaall (winkel die bij een serie winkels hoort) *filiaal*
- 2 fweeull (zachte stof) _____
- 3 comeeericlm (met de bedoeling om geld te verdienen) _____
- 4 iniiddeeuvl (in je eentje) _____

Maak zelf een zin met het voltooid deelwoord van het werkwoord.

- 1 **verpletteren** *Ons elftal werd door de tegenstander met 6-0 verpletterd.*
- 2 **inpakken** _____
- 3 **herkennen** _____
- 4 **bestuderen** _____
- 5 **verbouwen** _____
- 6 **gebruiken** _____

Schrijf het woord op.

Kies uit: klassiek missie pakket vonnis
basis drama profeet rubriek

- 1 We gaan terug naar de b_____.
- 2 Ik houd van k_____, maar ook van modern.
- 3 Maak er niet zo'n d_____ van!
- 4 Die vrouw heeft een duidelijke m_____.
- 5 Zij schrijft een r_____ over koken.
- 6 De p_____ waarschuwt voor wat komen gaat.
- 7 Onbewogen hoorde de verdachte het v_____ aan.
- 8 De postbode bezorgt een groot p_____.

basis

Maak het woord compleet door klinkers toe te voegen.

bar_____

lerr_____

hoevl_____

talntnj_____

kandd_____

kannnn_____

gezlschppn

gelgnh_____

werknmrs

omstndgh_____

eignschppn

baronessen

Schrijf het voltooid deelwoord op.

- 1 Mijn broer heeft geschiedenis gestu_____.
- 2 We hebben spannende avonturen bel_____.
- 3 De jarige heeft op croissantjes getr_____.
- 4 Ik had je op die foto niet direct herk_____.
- 5 Na acht uur slapen ben ik lekker uitger_____.
- 6 Je hebt mijn vraag naar behoren bea_____.
- 7 Heeft iemand de koffers al inge_____?
- 8 Hij heeft iets grappigs in mijn oor gefl_____.

gestudeerd

d of t? Schrijf het woord op.

- 1 zogenaam _____
- 2 onverwach _____
- 3 automobilis _____
- 4 denkbeel _____
- 5 voortduren _____
- 6 kameraa _____

Vul de puzzel in.

Kies uit: **vonnis** **profeet** **stoppen**
pakket **drama**

1 Een ingepakte doos met spullen.	p								
2 Iets heel ergs dat is gebeurd.					d				
3 Uitspraak van de rechter.					v				
4 Een man die de toekomst voorspelt.	p								
5 Ophouden.		s							

Welk woord lees je bij de gele vakjes? _____

Schrijf het woord op.

- 1 Iets wat je hebt opgeschreven, noem je een aantekening. _____
- 2 Iets wat je hebt uitgerekend, noem je een berekening. _____
- 3 Een deftig woord voor nu is momenteel. _____
- 4 Een ander woord voor nu meteen is onmiddellijk. _____

De woorddelen staan door elkaar. Schrijf het woord op.

Tip: begin met het onderstreepte woorddeel.

- 1 ger ten straal lo pi ja straaljagerpiloten
- 2 toor vo kan ten ca ad _____
- 3 oens di kan da kan pi ten _____

Vul het schema in.

werkwoord	verleden tijd enkelvoud	voltooid deelwoord
vangen	<i>ving</i>	<i>gevangen</i>
werpen		
worden		
vechten		
drinken		
helpen		
springen		
schenken		

Vul nu het meervoud in.

- Ik maak van de tekening twee (kopie).
- Nu zijn alle figuren ineens met zijn (drie).
- De fee heeft nu gezelschap van twee (fee).
- De ree kan nu spelen met twee andere (ree).
- Van de (kolonie) zijn er nu drie keer zoveel.
- Op drie (slee) sleet dappere Neel.

kopieën

Maak landen van de woorden in kolom 1. Maak werkwoorden van de woorden in kolom 2. Maak meervouden van de woorden in kolom 3.

1
Belgisch
Australisch
Turks
Indonesisch

2
kopie
kano
ruzie
ski

3
porie
fantasie
kano
strategie

1
België

2

3

Schrijf het woord op.

Let op: niet elk woord krijgt een trema!

Merel en Tijl lopen zachtjes de 1 tree op naar boven. Ze mogen zelf rondlopen in het 2 museum. Ze stoppen bij een schilderij waar een mevrouw met blote 3 knie staat te vertellen.

'Wie onbevangen kijkt, herkent in dit abstracte werk tal van 4 harmonie en 5 melodie.'

Tijl kijkt Merel aan en fluistert: 'Dat is toch gewoon een 6 ping met twee 7 eieren?'

Merel proest het uit en de vrouw vraagt: 'Jongelui, hoe zouden jullie 8 twee dit schilderij interpreteren? Misschien willen jullie je 9 idee met ons delen?'

Merel neemt het woord. 'Nou, ik denk dat het een 10 onderzeer is op zijn kant. Of anders een minaret die je weleens bij 11 moskee ziet.'

'Eh, dank jullie wel,' antwoordt de vrouw. 'Zoals u hoort, kun je er dus ook met andere ogen naar kijken. Kunstliefhebbers heb je in allerlei 12 categorie zullen we maar zeggen'.

1 <i>treeën</i>	5 _____	9 _____
2 _____	6 _____	10 _____
3 _____	7 _____	11 _____
4 _____	8 _____	12 _____

Schrijf het voltooid deelwoord op.

- 1 **zien** Heb je dit schilderij *gezien* _____ ?
- 2 **zijn** Zo zwaar is vroeger het zeemansleven _____ .
- 3 **drijven** Het schip is waarschijnlijk verkeerd _____ .
- 4 **wijzen** Misschien heeft het kompas niet goed _____ .
- 5 **schuiven** De ijsschotsen zijn tegen de boeg _____ .
- 6 **graven** De bemanning klom eruit en heeft een hol in de sneeuw _____ .
- 7 **vriezen** Reken maar dat het daar heeft _____ !

Schrijf het woord op.

- 1 Dit is het plan. Zo gaan we het doen. Spreek uit: **planning**. _____
- 2 Spel met vragen en antwoorden. Spreek uit: **kwiz**. _____
- 3 Hemd met mouwen. Spreek uit: **sjurt**. _____
- 4 Zaterdag en zondag. Spreek uit: **wiekènt**. _____

Schrijf de persoonsvorm op.

werkwoord	ik-vorm tegenwoordige tijd	gebiedende wijs
1 haasten	Ik <i>haast</i> me niet.	<i>Haast</i> je nou toch eens.
2 kijken	Ik _____ heel boos.	_____ niet zo boos!
3 zwijgen	Ik _____ .	_____ niet zo lang!
4 eisen	Ik _____ een ijsje!	_____ niet zoveel!
5 snuiten	Ik _____ mijn neus.	_____ met een zakdoek!
6 noemen	Ik _____ je een sukkel.	_____ me geen sukkel!
7 liegen	Ik _____ over de ruzie.	_____ niet!
8 drinken	Ik _____ melk.	_____ eens een beetje door.

Schrijf de persoonsvorm op.

Zeer speciale aanbieding!

1 (Kopen) vandaag bij ons een splinternieuwe auto en
2 (betalen) pas over een jaar! 3 (Vragen) niet hoe het kan,
maar 4 (profiteren) ervan! 5 (Proberen) de auto een jaar lang
gratis en 6 (vertellen) iedereen hoe dat voelt! U 7 (hoeven)
niet bang te zijn, er 8 (zitten) geen addertjes
onder het gras. 9 (Wachten) niet langer!
10 (Vertrouwen) op onze goede naam.
Dus: 11 (slaan) vandaag uw slag!

- 1 *Koop* _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____

- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____
- 11 _____

- a Zet de woorden in rijtje 1 in het meervoud.
Maak van de woorden in rijtje 2 een bezitsvorm.

1		2	
trema	<i>trema's</i>	Aukje	<i>Aukjes</i>
firma	_____	papa	_____
cirkel	_____	Lisa	_____
echo	_____	Bente	_____

- b Maak dan een zin met een woord uit rijtje 1 en een woord uit rijtje 2.

Schrijf het woord op.

- 1 **fluweel** Hier ziet u een *flurwelen* mantel uit 1867.
- 2 **brons** Deze _____ kroon is echt een bijzonderheid.
- 3 **oud** Deze _____ vazen zijn gevonden in een scheepswrak.
- 4 **antiek** Dat was onze rondleiding op de _____ afdeling.
- 5 **glas** Volgt u de gids door deze _____ deur?
- 6 **blik** In deze expositieruimte ziet u enkele _____ beelden.
- 7 **beton** Dan komen we bij dit prachtige _____ object.
- 8 **zijde** En tot slot: het _____ draadje.

Vul de puzzel in. In de laatste kolom komt steeds dezelfde letter.

1 Alleen voor jezelf.

n	r	i	v	é
	s			
	c			
	l			

2 Vlees aan een stokje.

3 Daar kunnen mensen iets drinken.

4 Een gast die blijf slapen.

Welk woord hoort er niet bij? Streep dat woord door.

- 1 het initiatief nemen – voorstellen om iets te doen – iets meenemen – een plan bedenken
- 2 beschikken over – schrikken – hebben – in bezit hebben
- 3 verreweg – meer dan iets of iemand anders – veruit – een eind hiervandaan
- 4 repeteren – oefenen – een uitvoering geven – instuderen
- 5 gelijknamig – met een andere naam – met dezelfde naam
- 6 presenteren – de presentator – de president – de show
- 7 de ondertiteling – de tv – de tekst – de radio

Maak de zinnen af en trek een lijn.

Ursul kijkt naar de derde ...

Hij is dol op deze serie en ...

Zowel de dierenarts als de dieren ...

Samen met zijn assistent neemt ...

Gelukkig is er een ondertiteling ...

De Dierenarts is een verfilming ...

beleven grappige avonturen.

hij het initiatief om ook wilde dieren te behandelen.

van het gelijknamige boek *De knotsgekke Dierenarts*.

vindt het verreweg de leukste van alle series.

aflevering van een Franse serie.

zodat Ursul de serie goed kan begrijpen.

Maak de zinnen af. Kies uit de volgende woorden:

zaterdag 2 mei – thuisgebracht – om 3 uur – Ik ben jarig – om 7 uur – de bioscoop

U I T N O D I G I N G

Feest op _____

Hoera! _____

Waarheen? Naar _____

Start _____ en einde _____

Iedereen wordt _____

Groetjes, Willemijn

Welk woord wordt bedoeld?

Zoek het woord in de puzzel en streep dit door.

Kies uit:

signaleren

informereren

iets waarvan je zeker weet dat het zo is

bedoeld (voor)

een verslag op tv

verschillend

plaats waar je informatie vandaan haalt

voordeel

d	c	o	n	s	t	a	t	e	r	e	n
d	o	c	u	m	e	n	t	a	i	r	e
e	d	i	v	e	r	s	f	e	i	t	
b	r	o	n	v	b	e	s	t	e	m	d
e	i	n	l	i	c	h	t	e	n	r	k
l	a	r	b	e	l	a	n	g	i	n	g

Schrijf de overgebleven letters op.

Dat betekent: _____

Welk woord past op de open plek in de zin? Kies uit:

feiten

actualiteitenprogramma

verklaring

bron

de betrouwbaarheid

bestemd voor

diverse

Abdel kijkt naar een _____
Het is eigenlijk _____ volwassenen. Abdel twijfelt aan
_____ ervan, want het gaat over de Verschrikkelijke
Sneeuwman in de Himalaya. Er doen _____ verhalen over hem de ronde.
Zo zou hij een soort aap zijn. Maar echte _____ geeft niemand. Na de
uitzending zoekt Abdel naar een betrouwbare _____ op internet. Helaas
vindt hij geen _____ voor het raadsel van de Sneeuwman.

Zet een streep onder de lidwoorden en omcirkel de zelfstandige
naamwoorden.

Dit stond in de krant: 'In de steden lopen vossen rond.

Verreweg de meeste vossen lopen in de parken rond. Maar
er is een vos gesignaleerd op de 72ste verdieping van een
wolkenkrabber!

Daarom raadt de politie de bewoners aan om zowel de deuren
als de ramen gesloten te houden.'

Wat denk jij, zou het bericht waar zijn?

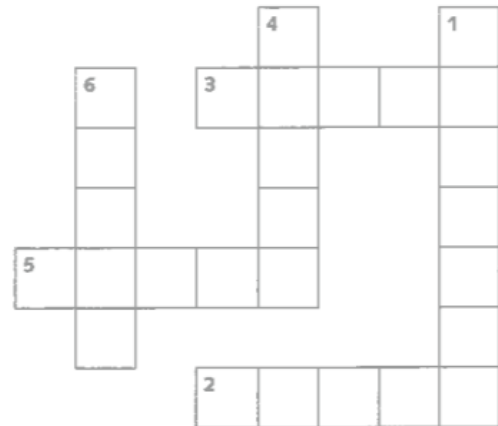
Ben je het ermee eens? Kruis aan: *ja* of *nee*.

	ja	nee
1 Alles wat op internet staat is waar.	☐	☐
2 Ik word op internet zomaar vriend met een onbekende.	☐	☐
3 Ik open al mijn e-mails, ook van onbekende mensen.	☐	☐
4 Websites met reclame geven altijd betrouwbare informatie.	☐	☐
5 Je wachtwoord doorgeven aan een bekende kan geen kwaad.	☐	☐

Onderstreep in elke zin het werkwoord.

- 1 Bestaan er lekkere krokodillen?
- 2 Ja! Oerwoudebewoners eten graag een malse krokodillenhap.
- 3 In Australië en Florida presenteren ze krokodillenvlees als een hippe snack.
- 4 Krokodillen zijn wilde dieren.
- 5 Een grote krokodil wordt meer dan zes meter.
- 6 Zo'n enorm beest is gevaarlijk.

In elke zin van A staat een bijvoeglijk naamwoord. Vul dat in de puzzel in.

Een **voorzetsel** (vz) vertelt waar of hoe iets gebeurt: *in, op, naast, tussen, met, naar, ...* Een **persoonlijk voornaamwoord** (pers vnw) verwijst naar personen, dieren of dingen: *ik, jij, hij, hem, jullie, ...* Aan een **bezittelijk voornaamwoord** (bez vnw) kun je zien van wie iets is: *mijn, jouw, ons, haar, ...* **Aanwijzende voornaamwoorden** (aanw vnw) zijn: *deze, die, dit* en *dat*.

Onderstreep in elke zin de twee voorzetsels en benoem de vetgedrukte woorden. Zet de afkorting achter de zin.

- 1 De cameraman en **zijn** assistent maken ruzie over de film met de beroemde acteur. _____
- 2 Ze smijten met stoelen naar elkaar. _____
- 3 Gelukkig stoppen ze na een kwartier met **deze** ruzie. _____

Welke berichtjes zou je op internet zetten?

Kruis ze aan.

- Ik heb 300 euro in mijn spaarpot.
- Ik vind voetballen leuk.
- Ik vind mijn vader stom.
- Ik heb mijn verkeersexamen gehaald!

Leg bij één bericht uit waarom je het niet op internet zou zetten.

Vul de woorden in de puzzel in. Kies uit:

koploper

tactiek

tegenstander

rakelings

conditie

1 iemand uit het andere team

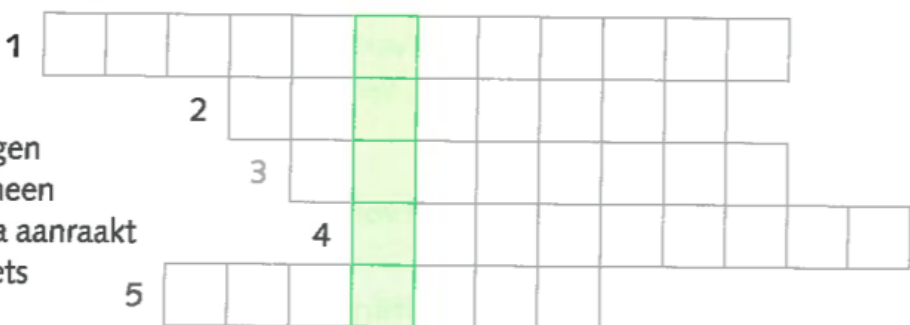

2 iemand die in een wedstrijd op de eerste plaats staat

3 uithoudingsvermogen

4 zo dicht langs iets heen dat je dat ding bijna aanraakt

5 manier waarop je iets doet om een doel te bereiken

Welk woord lees je onder de pijl? _____

Zet komma's in de opsommingen waar dat nodig is.

Een goede scout kent veel dieren.

- 1 In de lucht ziet hij duiven merels mussen mezen meeuwen spreeuwen en winterkoninkjes.
- 2 In het water herkent hij stekelbaarzen voorntjes snoeken en forellen.
- 3 Dieren uit het bos zijn reeën egels konijnen hazen wilde zwijnen vossen en eekhoorns.

Onderstreep het lijdend voorwerp in de zinnen.

- 1 De beeldhouwer gaat een beeldje voor het ziekenhuis maken.
- 2 Eerst vertelt hij zijn idee aan de kunstcommissie.
- 3 Dan maakt hij een ontwerp voor de commissie.
- 4 Daarna mag de beeldhouwer het beeldje gaan maken.
- 5 Negen maanden later laat het ziekenhuis het kunstwerk aan het publiek zien.

Onderstreep het meewerkend voorwerp.

- 1 De journalist geeft eerst een kop koffie aan de dichter.
- 2 Daarna gaat hij de kunstenaar vragen stellen.
- 3 Leest u vaak gedichten voor aan kinderen?
- 4 Vraagt u ook wel eens raad aan een vriend?
- 5 De dichter geeft de journalist eerlijke antwoorden.

Lees de zinnen.

- 1 De schilder laat de museumdirecteur zijn werk zien.
- 2 De museumdirecteur moet lachen.
- 3 Hij doet de schilder een voorstel.
- 4 We hangen deze grappige schilderijen in het museum.

Beantwoord de vragen. Schrijf de nummers van de zinnen op.

- 1 In welke zin staan alleen een onderwerp en een gezegde? _____
- 2 In welke zinnen staat een lijdend voorwerp? _____
- 3 In welke zinnen staat een meewerkend voorwerp? _____

Welke woorden horen bij elkaar? Trek een lijn.

tijdloos	in deze tijd
tijdsduur	in die tijd
tegenwoordig	hoelang iets duurt
destijds	wat altijd in de mode blijft

Welk woord past bij de zin? Schrijf het erachter. Kies uit:

ruilhandel voorouder wetenschap transport

- 1 De bloemen worden met het vliegtuig vervoerd. _____
- 2 De professor weet alles over het heelal. _____
- 3 De vader van mijn grootvader heette Pieter. _____
- 4 Mag ik jouw appel? Dan mag jij mijn boterham. _____

Zet de zinsdelen in de goede volgorde.

Begin met een hoofdletter en eindig met een punt.

- 1 iets bijzonders Zwitserse wetenschappers ontdekt hebben

- 2 tijdreizen een neutrino kan

- 3 kan dan het licht een neutrino sneller

- 4 van circa 300.000 kilometer per seconde heeft een snelheid het licht

Bekijk de kaft van het boek. Waaraan kun je zien dat het verhaal zich in een andere tijd afspeelt?

Streep de zeven woorden door die je herkent in de puzzelstukjes. De letters staan in de goede volgorde.

o e a c t u a l i t e i t e n p r o
g r a m m a c a f l e v e r i n g
t o n d e r t i t e l i n g n i n b
e e l d k o m e n n s p r e s e n
t a t o r e t d o c u m e n t a i r
e r b e t r o u w b a a r h e i d a

Van de overgebleven letters kun je een woord maken dat *opmerken* betekent. Schrijf dat woord op.

Maak er een woord met 's van.
Schrijf het woord met 's op. Vergeet de spatie niet!

des avonds _____ des maandags _____
des morgens _____ des zomers _____
des middags _____

Maak de zinnen af.
Kijk naar het woord dat voor de zin staat. Vul de goede **persoonsvorm** in of maak een bijvoeglijk naamwoord van het zelfstandig naamwoord.

blozen 1 _____ jij nou of niet?
historie 2 Dit is echt een _____ moment!
kritiek 3 De meeste klanten zijn erg _____.
racist 4 Die opmerking is erg _____.
richten 5 Nu _____ je jouw pijl op de appel.
rijden 6 _____ je broer altijd zo'n eind om?